

Internationell samverkan

5

Förslag till statsbudget för 2009

Internationell samverkan

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Utgiftsområde 5 Internationell samverkan.....	7
2.1	Omfattning.....	7
2.2	Utgiftsutvecklingen	8
2.3	Mål	9
2.4	Resultatredovisning	9
2.5	Revisionens iakttagelser.....	16
2.6	Politikens inriktning	17
2.7	Budgetförslag	25
2.7.1	1:1 Bidrag till vissa internationella organisationer	25
2.7.2	1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	25
2.7.3	1:3 Nordiskt samarbete	26
2.7.4	1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	27
2.7.5	1:5 Inspektionen för strategiska produkter.....	28
2.7.6	1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning.....	29
2.7.7	1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	29
2.7.8	1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet.....	30
2.7.9	1:9 Svenska institutet	30
2.7.10	1:10 Information om Sverige i utlandet.....	32
2.7.11	1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	33

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	5
2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 5	8
2.2 Härledning av ramnivån 2009–2011. Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	8
2.3 Ramnivå 2009 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	8
2.4 Anslagsutveckling.....	25
2.5 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:1 Bidrag till vissa internationella organisationer.....	25
2.6 Anslagsutveckling.....	25
2.7 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	26
2.8 Anslagsutveckling.....	26
2.9 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:3 Nordiskt samarbete	27
2.10 Anslagsutveckling.....	27
2.11 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	28
2.12 Anslagsutveckling.....	28
2.13 Offentligrättslig verksamhet	28
2.14 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:5 Inspektionen för strategiska produkter	29
2.15 Anslagsutveckling.....	29
2.16 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning.....	29
2.17 Anslagsutveckling.....	29
2.18 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI).....	30
2.19 Anslagsutveckling.....	30
2.20 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet	30
2.21 Anslagsutveckling.....	30
2.22 Uppdragsverksamhet	31
2.23 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	32
2.24 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:9 Svenska institutet	32
2.25 Anslagsutveckling.....	32
2.26 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:10 Information om Sverige i utlandet	33
2.27 Anslagsutveckling.....	33
2.28 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	34
2.29 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	34

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner det mål för utgiftsområde 5 Internationell samverkan som regeringen föreslår (avsnitt 2.3) och att målet för politikområdet Utrikes- och säkerhetspolitik upphör att gälla (avsnitt 2.3)
2. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:9 *Svenska institutet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 10 000 000 kronor efter 2009 (avsnitt 2.7.9).
3. bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:11 *Samarbete inom Östersjöregionen* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 127 000 000 kronor under 2009-2012 (avsnitt 2.7.11).
4. för budgetåret 2009 anvisar anslagen under utgiftsområde 5 Internationell samverkan enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Bidrag till vissa internationella organisationer	Ramanslag	1 133 354
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	Ramanslag	132 796
1:3 Nordiskt samarbete	Ramanslag	16 995
1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	Ramanslag	3 826
1:5 Inspektionen för strategiska produkter	Ramanslag	25 810
1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning	Ramanslag	54 310
1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	Ramanslag	20 843
1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)	Ramanslag	12 747
1:9 Svenska institutet	Ramanslag	88 415
1:10 Information om Sverige i utlandet	Ramanslag	14 475
1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	Ramanslag	139 715
Summa		1 643 286

2 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

2.1 Omfattning

Utgiftsområdet omfattar frågor som gäller Sveriges förhållande till och överenskommelser med andra stater och internationella organisationer. Inom utgiftsområdet verkar två myndigheter: Inspektionen för strategiska produkter och Svenska institutet.

2.2 Utgiftsutvecklingen

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 5
Miljoner kronor

	Utfall 2007	Budget 2008 ¹	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011
1:1 Bidrag till vissa internationella organisationer	1 165	1 246	1 186	1 133	1 133	1 133
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	123	132	133	133	140	143
1:3 Nordiskt samarbete	10	22	24	17	14	14
1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	6	4	4	4	4	4
1:5 Inspektionen för strategiska produkter	23	27	28	26	26	27
1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning	35	53	52	54	54	54
1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	27	22	22	21	21	21
1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)	12	12	12	13	13	13
1:9 Svenska institutet	89	86	86	88	91	92
1:10 Information om Sverige i utlandet	14	14	14	14	14	14
1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	83	172	170	140	140	140
Totalt för utgiftsområde 5 Internationell samverkan	1 586	1 790	1 729	1 643	1 650	1 656

Anmärkning: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Inklusive tilläggsbudget i samband med 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition..

Tabell 2.2 Härledning av ramnivån 2009–2011. Utgiftsområde 5 Internationell samverkan
Miljoner kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 655	1 655	1 655
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	2	10	16
Beslut	9	8	8
Överföring till/från andra utgiftsområden	-32	-32	-32
Övrigt	9	9	9
Ny ramnivå	1 643	1 650	1 656

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Inklusive valutaomräkning

Tabell 2.3 Ramnivå 2009 realkonomiskt fördelad. Utgiftsområde 5 Internationell samverkan
Miljoner kronor

	2009
Transfereringar	1 385
Verksamhetskostnader	257
Investeringar	1
Summa ramnivå	1 643

2.3 Mål

Regeringens förslag:

- Målet för utgiftsområde 5 Internationell samverkan ska vara att säkerställa Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder.
- Målet för politikområdet Utrikes- och säkerhetspolitik ska upphöra att gälla.

Skälen för regeringen förslag: Som regeringen aviserade i 2008 års ekonomiska vårproposition (prop. 2007/08:100, avsnitt 4.4.4) och som närmare utvecklas i denna proposition (avsnitt 10.4.1, volym 1) utgår den enhetliga verksamhetsstrukturen. Det innebär att utgiftsområden inte kommer att indelas i politikområden och i förekommande fall inte heller i verksamhetsområden.

Mot denna bakgrund bör målet för politikområdet Utrikes- och säkerhetspolitik upphävas. Vidare föreslås att det i stället bör införas ett nytt mål för utgiftsområdet Internationell samverkan som har samma lydelse som tidigare politikområdet Utrikes- och säkerhetspolitik hade.

2.4 Resultatredovisning

Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Sveriges deltagande i freds- och säkerhetsfrämjande insatser finansieras inom flera politikområden – förutom utgiftsområde 5 Internationell samverkan även utgiftsområde 7 Internationellt bistånd och utgiftsområde 6 Försvar samt samhällets krisberedskap.

Målet för freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet är att bidra till internationell konflikt- och krishantering, konfliktlösning och förebyggande av väpnade konflikter bl.a. genom upprätthållandet av folkrätten och de mänskliga rättigheterna. Sverige bidrar till det internationella freds- och säkerhetsfrämjande arbetet bl.a. genom att delta i freds- och säkerhetsfrämjande insatser med såväl militär personal som med civila experter. Sverige är känt för att bidra med hög kompetens och personal som har en helhetssyn på säkerhet, utveckling och mänskliga rättigheter. Sverige har under 2007 utmärkt sig när det gäller planering och

genomförande av multifunktionella insatser som inbegriper flera olika politikområden. Denna breda insats har Sverige också utvecklat i sitt arbete i den regionala enhet för säkerhet och återuppbyggnad (PRT) i norra Afghanistan som Sverige innehar ledningsansvar för. Motsvarande gäller framtagandet under 2007 av en svensk säkerhetssektorreforminriktning som spänner över en bredd av ämnesområden som samverkar inom utrikes- och säkerhetspolitiken. Sverige har fortsatt att aktivt arbeta för jämställdhetsfrågor och genomförandet av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 (2000) om kvinnor, fred och säkerhet som är en viktig del i det freds- och säkerhetsfrämjande arbetet.

Efterfrågan på svenska militärer, poliser, monitorer och annan civil personal har likt föregående år fortsatt att öka kraftigt. Efterfrågan kommer främst från Förenta nationerna (FN), Europeiska unionen (EU), Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och Nato-partnerskapet. Under 2007/08 har Sverige deltagit i flertalet av FN:s 18 fredsfrämjande insatser, samt i samtliga EU:s 12 insatser. Sverige har under år 2007 fortsatt att bidra med militärobservatörer, poliser och stabsofficerare till FN-insatserna i bland annat Demokratiska Republiken (DR) Kongo, Etiopien/Eritrea, Centralafrikanska republiken/Tchad, Sudan, Nepal, Afghanistan, Georgien samt till EU-insatsen i Kosovo. Att bidra med militärobservatörer och andra experter är en viktig komponent i det fredsfrämjande arbetet för att bl.a. bibehålla en vapenvila eller ett stilleståndsavtal. Sverige bidrar vidare till övervakningsinsatsen på Koreahalvön, FN:s observatörsgrupp i Indien/Pakistan och FN:s kommission för stilleståndsövervakning i Palestina. Sverige har också bidragit till EU:s stödsats för Afrikanska Unionen (AU) i Darfur samt EU:s övervakningsinsats på västra Balkan (EUMM). Under 2007 har Sverige även fortsatt bistå, genom Statens räddningsverk, med sjukvårdsstöd inom ramen för AU:s fredsbevarande insats i Darfur, Sudan. Andra konfliktländer där Sverige deltagit med personal är bl.a. Bosnien-Hercegovina och Georgien.

Sverige har under 2007/08 deltagit med militära förbandsbidrag till den utökade FN-insatsen i Libanon och de Nato-ledda insatserna KFOR i Kosovo och ISAF i Afghanistan. Under perioden 1 augusti 2006 till den 31 juli 2007 hade Sverige för andra gången sedan 2004 ett regionalt

ledningsansvar inom KFOR. KFOR har under året fortsatt att upprätthålla säkerhet och stabilitet i Kosovo och på så sätt bidragit till att stabilisera situationen under såväl statusdiskussionerna som efter Kosovos självständighetsförklaring i februari 2008. Inom ramen för den internationella Nato-ledda säkerhetsstyrkan, ISAF, leder Sverige sedan mitten av mars 2006 en regional enhet för säkerhet och återuppbyggnad i Mazar-e-Sharif i norra Afghanistan. Det svenska deltagandet, inkl. ledningsansvaret, har varit mycket uppskattat och har bidragit till att stödja den framväxande demokratin, samt skapat säkerhet och bidragit till den fortsatta utvecklingen i Afghanistan. Sambandet mellan säkerhet och utveckling är tydligt i det pågående återuppbyggnadsarbetet i Afghanistan. Det svenska militära engagemanget i EU:s militära insats Althea i Bosnien-Hercegovina fortsatte under 2007 och beslut fattades att avsluta det militära bidraget under 2008.

Bidrag med civila experter i olika former till dessa insatser är viktiga delar i eller komplement till militära bidrag. Sverige har fortsatt att bidra till denna utveckling genom såväl policyinsatser som konkret verksamhet. Insatserna kan till exempel inriktas på att reformera ett lands säkerhetssektor eller stödja organisationer och institutioner som verkar inom området freds- och säkerhetsfrämjande, exempelvis med medlingsinsatser, rådgivning och försoningsinsatser. Insatser för att förebygga, dämpa och lösa väpnade konflikter bidrar också till att lägga en grund för andra viktiga mål såsom fattigdomsbekämpning, demokrati och mänskliga rättigheter. De fredsfrämjande instrument Sverige har att tillgå blir allt bredare och inbegriper allt från diplomati till civila och militära konflikt- och krishanteringsinsatser och utvecklingssamarbete liksom insatser till stöd för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Resultatet av en freds- och säkerhetsfrämjande insats är ofta att en viss stabilitet i ett konflikt- eller post-konfliktområde uppnås som inte kunnat uppnås på annat sätt och som sedan ofta är en förutsättning för långsiktigt hållbar fredlig, ekonomisk och social utveckling.

Det internationella samarbetet rörande fredsoperationer har fördjupats och stärkts dels genom den metodutveckling och forskning som bedrivs på Folke Bernadotteakademien, dels genom nätverket Challenges som syftar till att

utarbete rekommendationer för att förbättra genomförandet av fredsfrämjande operationer. Folke Bernadotteakademien har haft en viktig roll under året genom vilken. Sverige utvecklat sitt engagemang och bidragit till kapacitetshöjning och ökad effektivitet på det freds- och säkerhetsfrämjande området. Det omfattande arbetet för att stödja FN:s doktrinutvecklingsprocess för fredsbevarande operationer har fortsatt.

Utvecklingen och uppbyggnaden av den nya personalförsörjningsfunktionen på akademien utgör en viktig del i regeringens ambitionshöjning inom det fredsfrämjande området. Uppdraget, som avser att bygga upp en nationell resurspool, upprätthålla överblick över svenska resurser, rekrytering och utbildning samt erfarenhetshantering och metodutveckling, har bidragit till att den samlade svenska kapaciteten på området har utvecklats och stärkts. Denna satsning har tillgodosett att ett ökat civilt deltagande möjliggörs genom att strukturer byggs upp för att motsvara regeringens ambitionshöjning vad gäller ökat civilt deltagande. Akademien har med gott resultat ökat förståelsen och kunskapen om säkerhetssektorreformer (SSR) och avvärning, demobilisering och reintegrering av före detta kombattanter (DDR), samt om rättsstatsoperationer (Rule of Law).

En delvis ny arbetsordning har utvecklats som innebär att FN:s säkerhetsråd i ökad utsträckning bemyndigar regionala säkerhetsorganisationer att genomföra fredsfrämjande insatser. Sveriges bidrag till regionala och subregionala säkerhetsorganisationer inom krishanteringsområdet har bidragit till att utveckla deras kapacitet och förmåga. Bl.a. har Sverige, inkl. via EU, stött Afrikanska Unionen såväl militärt som civilt och finansiellt. EU har utvecklat så kallade snabbinsatsstyrkor (EU Battle Groups) som har stått till unionens förfogande för fredsfrämjande uppdrag på kort varsel. Sverige har under 2007 förberett svensk ledning av en nordisk snabbinsatsstyrka (Nordic Battle Group) som har stått i beredskap under första halvåret.

Omfattande kränkningar av de mänskliga rättigheterna är en indikator på instabilitet och förestående konflikt. Sveriges insatser för att främja mänskliga rättigheter och rättsstatens principer utgör därför ett viktigt bidrag också till det konfliktförebyggande arbetet, liksom i den fredsfrämjande verksamheten. Genomförandet

av den Europeiska unionens gemensamma riktlinjer om de mänskliga rättigheterna inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken utgör centrala instrument i detta arbete. Utvecklingen har varit positiv i flera länder där FN, EU, OSSE, Nato och andra organisationer bedriver fredsfrämjande insatser och de svenska insatserna har bidragit till den övervägande positiva utveckling som har präglat många av insatsområdena. Som exempel kan nämnas DR Kongo där FN:s militära närvaro, med stöd från en EU-styrka i vilken Sverige ingått, varit en förutsättning för att landet kunnat genomföra sitt första demokratiska val på mycket länge.

I skrivelsen (2007/08:109) Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik har regeringen under året redovisat för riksdagen hur de mänskliga rättigheterna ska genomsyra säkerhetspolitiken, i stärkandet av det direkta samband mellan säkerhet, utveckling och mänskliga rättigheter som världens stater enhälligt slog fast vid FN:s toppmöte 2005.

OSSE spelar en viktig roll för att förebygga konflikter och främja säkerhet och stabilitet, en förmåga som stärks av en bred fältnärvaro. Sverige har, genom stödet till OSSE:s verksamhet, bidragit till organisationens fortsatta utveckling som ett regionalt säkerhetsorgan för krishantering, konfliktförebyggande samt främjande av säkerhet och stabilitet. Sverige har likaså bidragit till en förbättrad tillämpning av de åtaganden som deltagarstaterna gjort på olika områden, såsom demokrati, rättsstatens principer och mänskliga rättigheter, ekonomi och miljö samt rustningskontroll och förtroendeskapande åtgärder. Ett viktigt arbete utförs också av OSSE:s institutioner: högkommissariaten för frågor om nationella minoriteter (HCNM), kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) och medie-representanten (RFoM). Sverige har, som en viktig del av detta stöd, ställt personal till förfogande för tjänst i sekretariatet, institutionerna och fältmissionerna. Sverige har dessutom utbildat och tillhandahållit valövervakare och valobservatörer till ODHIR:s valobservatörsinsatser. Sverige har vidare stött konfliktförebyggande projektverksamhet med fokus på bland annat främjande av mänskliga rättigheter, mediefrihet, jämställdhet, reform av valsystem, ekonomisk återuppbyggnad, för-

soningsprocesser samt förstöring av små och lätta vapen.

Europarådet, där Sverige är ordförande i ministerkommittén under maj-november 2008, är ett viktigt instrument för främjande av demokrati, respekt för mänskliga rättigheter och rättstatens principer och bidrar därmed till säkerhet i ett brett perspektiv. Europarådet arbetar genom normbildning och övervakning, genom samarbets- och biståndsprogram samt genom engagemang i konfliktområden i syfte att främja demokratisk utveckling och stabilitet. Sverige stödjer Europarådet inom prioriterade områden, t.ex. genom att ställa personal till organisationens förfogande eller genom stöd till projekt. En särskild överenskommelse om samarbete mellan Europarådet och EU ingicks den 11 maj 2007.

FN:s globala strategi mot terrorism är idag basen för det internationella samarbetet mot terrorism. Som ett led i att stärka FN som aktör i genomförandet av denna policy har Sverige bidragit till Counter-Terrorism Implementation Task Force och dess arbetsgrupp av FN-organ som arbetar för att stärka respekten för mänskliga rättigheter i kampen mot terrorism. Detta stöd liksom bilaterala projekt för att stärka rättssäkerheten i FN-länder och stöd till UNODC:s arbete mot terrorism, är exempel på stöd i linje med Sveriges arbete mot terrorism och för stärkandet av rättsäkerhet och de mänskliga rättigheterna.

Nedrustnings- och icke-spridningsfrågor

Målsättningen för det svenska nedrustnings- och ickespridningsarbetet är att massförstörelsevapen på sikt ska elimineras helt, att bidra till att förhindra spridning av massförstörelsevapen samt att begränsa och reglera förekomsten av konventionella vapen. Det internationella förhandlingsarbetet för detta ändamål är en långsam process vars resultat sällan kan bedömas år från år.

EU:s strategi mot spridning av massförstörelsevapen, som tillkom på svenskt initiativ, har under 2007 och 2008 bl.a. resulterat i fortsatta insatser för att främja nedrustning och icke-spridning, inklusive stöd för att stärka internationella konventioner och förbättra deras genomförande. Den s.k. icke-spridnings-

klausulen i EU:s avtal med tredje land är ett värdefullt komplement.

Ett intensivt arbete har fortsatt bedrivits av EU och FN:s säkerhetsråd för att förmå Iran att frysa all spridningskänslig kärnteknisk verksamhet och möjliggöra återupptagna förhandlingar. På liknande sätt har ansträngningar gjorts av det internationella samfundet för att förmå Nordkorea att avveckla sitt kärnvapenprogram.

Den andra förberedande konferensen inför icke-spridningsfördragets översynskonferens 2010 genomfördes i april-maj 2008. I april 2008 genomfördes den andra översynskonferensen för konventionen mot kemiska vapen. Konferensen kunde efter långa förhandlingar enas om ett omfattande slutdokument, bl.a. rörande den fortsatta förstöringen av kemiska vapen, icke-spridning och den fortsatta inspektionsverksamheten. Sverige, och EU, bidrar till det pågående arbetet med att förstöra alla lager av kemiska vapen.

Sverige har därutöver på nedrustnings- och icke-spridningsområdet bl.a. delfinansierat utbildning för deltagare från det forna Sovjetunionen i syfte att öka kunskap och stimulera forskning på området. Sverige har också bidragit till projekt som syftar till att stödja uppbyggnaden av enskilda organisationers arbete, kompetens och nätverk ifråga om massförstörelsevapen.

När det gäller små och lätta vapen har EU 2005 antagit en strategi för bekämpning av olaglig ansamling och handel med sådana vapen. FN-förhandlingen om spårning och märkning av små och lätta vapen har resulterat i ett särskilt instrument. Sverige har, bilateralt och genom EU, på olika vis bidragit till genomförandet av EU-strategin och FN:s handlingsprogram för att bekämpa illegal handel med lätta vapen från 2001, bl.a. genom stöd till förstöring av lätta vapen och bekämpning av spridningen av sådana vapen. Sverige deltog aktivt i det betydelsefulla tredje genomförandemötet för handlingsprogrammet i juli 2008.

Exportkontroll

Grunderna och den allmänna inriktningen för den strategiska exportkontrollen har redovisats för riksdagen i mars 2008 i skrivelse 2007/08:114. Exportkontrollen är en kontinuerlig och löpande verksamhet, vars resultat är svåra att precisera år från år.

Sverige deltog under 2007 aktivt i de multilaterala regimerna, dvs. Australia Group, Missile Technology Control Regime (MTCR), Nuclear Suppliers' Group (NSG), Zangerkommittén samt Wassenaararrangemanget. Det resulterade bl.a. i uppdateringar av de produktlistor som ligger till grund för den nationella exportkontrollen.

Sverige var också aktivt i EU:s arbete på området. Beträffande exportkontrollen av produkter med dubbel användning ("dual use") inriktades EU-arbetet främst på förslag i anslutning till den revidering och förstärkning av EU:s s.k. dual-useförordning som nu förhandlas i rådsarbetsgruppen WPDU. På krigsmaterielområdet kunde Sverige bidra till det internationella samarbetet för att främja en ansvarsfull exportkontrollpolitik. Arbete bedrevs i EU:s rådsarbetsgrupp COARM och inom den s.k. sexstatsgruppen (LoI). I ett kortare perspektiv går EU-arbetet bl.a. ut på ökad transparens. EU-ländernas rapportering samordnas successivt samtidigt som rapporteringsinnehållet ökar. I ett längre perspektiv leder den ökade öppenheten och det allt mer tilltagande samarbetet till en större samsyn vad avser tillämpningen av internationella och nationella riktlinjer för exportkontrollen. Under 2007 slutfördes arbetet med att ta fram ett gemensamt underlag för tillämpningen av EU:s uppförandekod för vapenexport, den s.k. User's Guide.

I EU:s arbete med att införa FN:s säkerhetsråds resolutioner om sanktioner mot Iran medverkar Sverige i samarbete med andra länder till att utforma den lista över känsliga produkter som ingår i rådets förordning (EG) nr 423/2007 om restriktiva åtgärder mot Iran.

Arbete pågår för att förstärka samarbetet mellan berörda svenska myndigheter för att förbättra möjligheterna att förhindra spridning av känsliga produkter med dubbel användning till icke-önskade mottagare. Detta sker som ett led i Sveriges ansträngningar att genomföra FN:s säkerhetsråds resolution 1540 och för att bidra till det internationella samarbetet inom Proliferation Security Initiative (PSI).

Problemen med illegal spridning av lätta vapen har fått allt större uppmärksamhet internationellt. Sverige verkar för att varje land ska inrätta och genomföra en ansvarsfull exportpolitik med heltäckande lagar och regler. Det internationella arbetet för att nå fram till ett avtal om handeln med konventionella vapen (det

s.k. ATT, "Arms Trade Treaty") fortsatte under året.

Medlemskap i internationella organisationer och EU

EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, GUSP

EU har alltmer blivit det viktigaste forumet för svensk utrikespolitik. Sverige har fortsatt aktivt bidragit till det utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet inom EU bl.a. genom ett brett deltagande i EU:s samtliga insatser. Såväl civil som militär personal har ställts till förfogande. Utvidgningen, som Sverige helhjärtat stödjer, har gjort EU till en kraftfullare aktör i världen. Översynen av den Europeiska säkerhetsstrategin är en prioriterad fråga för regeringen. Vid Europeiska rådets möte i november 2007 gavs den höge representanten i uppdrag att granska genomförandet av den Europeiska säkerhetsstrategin och föreslå hur genomförandet kan förbättras. Den höge representanten ska lägga fram sina förslag för antagande vid Europeiska rådet i december 2008.

FN

FN:s generalförsamling och säkerhetsråd utgör kärnan i den internationella rättsordningen och det multilaterala samarbetet. Genom FN:s världsomfattande medlemskap åtnjuter organisationen en unik politisk legitimitet när det gäller att hantera akuta kriser och möta de långsiktiga globala utmaningar som världen står inför. Sverige deltar aktivt i arbetet i generalförsamlingen, i FN:s olika utskott och i styrningen av FN:s fonder och program. En fortsatt reformering av FN, i linje med besluten från FN:s högnivåmöte 2005, hör till regeringens utrikespolitiska prioriteringar. Målet med reformansträngningarna är att på ett antal områden effektivisera FN:s arbete och göra organisationen bättre rustad att möta de utmaningar som den står inför idag.

Sverige och EU har varit fortsatt drivande i arbetet med att effektivisera FN:s styrning och förvaltning, bl.a. genom det pågående reformarbetet när det gäller revision, personalpolitik, upphandlingsförfaranden och informationsteknologi. Sverige har också, efter en intensiv konsultationsprocess över traditionella ländergrupperingar, tillsammans med Chile, Sydafrika

och Thailand presenterat Fyrnationsinitiativets (4NI) slutrapport som innehåller väl förankrade reformförslag ur medlemsländernas perspektiv.

Sverige har verkat för en förstärkning av FN:s fredsbevarande och konfliktförebyggande verksamhet genom fortsatta reformer och omstruktureringar av sekretariatet. Under året har Sverige bidragit till FN:s kapacitet för fredsbyggande och konflikthantering, bl.a. genom medverkan i landkommissionen för Sierra Leone inom ramen för den fredsbyggande kommissionen och genom bidrag till FN:s medlingskontor. Sverige har tillsammans med övriga EU verkat för att FN:s råd för mänskliga rättigheter ska bli ett effektivt organ för att skydda de mänskliga rättigheterna, inklusive genom initiativ till behandling av allvariga situationer som Burma och Sudan/Darfur.

OSSE

Medlemskapet i OSSE är en viktig del av svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Organisationen är det enda säkerhetspolitiska samarbetsorgan i Europa där alla europeiska stater, liksom USA, Kanada och länderna i Centralasien, deltar på lika villkor. OSSE är en flexibel organisation med fokus på konfliktförebyggande, krishantering och demokratiutveckling. Sverige har bidragit till OSSE:s ordinarie budget, delbudgetar samt budgeten för vissa partsavtal. Utöver detta har Sverige bidragit till vissa enskilda extrabudgetära projekt inom OSSE:s ram. Sverige verkade också för att trygga OSSE:s finanser och dess verksamhet långsiktigt. I en skrivelse till riksdagen den 6 mars 2008 redogjordes för verksamheten inom OSSE (skr. 2007/08:82).

Europarådet

Främjandet av demokrati, respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer är Europarådets huvuduppgift, och tonvikt på dessa kärnområden har ytterligare stärkts efter toppmötet i maj 2005, all verksamhet ska bidra till detta. Dessa områden utgör kärnan i det svenska ordförandeskapsprogrammet under ordförandeskapet i Europarådets ministerkommitté, maj - november 2008. Sverige fortsätter att stödja det pågående arbetet med att modernisera Europarådets organisation och arbetsmetoder som en del i uppföljningen av toppmötet samt inför och i samband med det svenska ordförandeskapet i ministerkommittén.

Sverige bidrar som medlem till Europarådets ordinarie budget, delbudgetar samt budgeten för vissa partsavtal. Sveriges mål är att fortsatt stärka och effektivisera Europarådet och dess kärnverksamhet vilket inte minst avspeglas i de svenska ordförandeskapsprioriteringarna. I en skrivelse till riksdagen den 6 mars 2008 redogörs för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté samt för prioriteringar under det svenska ordförandeskapet (skr. 2007/08:81).

OECD

Medlemskapet i OECD är viktigt för Sverige. Regeringskansliet, riksdagen, myndigheter och andra offentliga och privata institutioner drar stor nytta av OECD:s unika ställning som forum för erfarenhetsutbyte, dialog i policyfrågor och analys inom ett stort antal politikområden. På basis av beslutet vid OECD:s ministermöte i maj 2007 har organisationen under 2008 inlett ett fördjupat samarbete med Brasilien, Indien, Indonesien, Kina och Sydafrika och förberett förhandlingar om medlemskap för Chile, Estland, Israel, Ryssland och Slovenien. En ekonomisk utvärdering av olika stöd till biobränsleproduktion har presenterats på initiativ av Sverige och Nederländerna. OECD:s arbete med att stödja de pågående förhandlingarna om ett nytt klimatavtal post-Kyoto har intensifierats under året. OECD har under 2008 genomfört en granskning av Sveriges ekonomiska politik med särskild inriktning på ungdomssysselsättning och utbildning. Ministermötena har hållits inom miljö, bistånd och IT.

Utrikes- och säkerhetspolitisk forskning

Forskning och analyser har genomförts med statlig finansiering som fördjupat förståelsen om främst säkerhetspolitik. Under 2007 har detta skett i form av studier och seminarier i syfte att medverka till ökad debatt och information om den allt mer globaliserade säkerhetspolitiken. Delar av verksamheten har också bidragit till utformningen av svenska initiativ i internationella fora.

Enligt avtal mellan Utrikespolitiska institutet (UI) och staten finansieras vid UI forskningsprogrammet för forskning om internationell

säkerhetspolitik. Detta har lett till forskningsrapporter, konferenser och seminarier. Programmet fyller en viktig funktion genom att göra UI till en dynamisk forskningsmiljö och genom att skapa en bas av kompetenta forskare. Sammantaget bidrar denna verksamhet till debatt och ökad information om säkerhetspolitik.

Det är angeläget att UI är en självständig röst i den utrikespolitiska debatten och sprider kunskap om och stimulerar intresset för internationell politik. Trenden med stadigt ökande efterfrågan på denna verksamhet fortsätter. Genom sina verksamma forskare och sina breda internationella nätverk fyller UI en viktig uppgift i forskarsamhället. Detta gäller i synnerhet på området för tillämpad och policyorienterad forskning. UI har under 2007 fortsatt den anpassningen av sin verksamhet till den nya globala säkerhetsmiljön. Institutet har under året även betydligt breddat sin externa finansiering.

Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) bedriver viktig forskning inom bl.a. områdena nedrustning, icke-spridning, militära utgifter och regional säkerhetspolitik. SIPRI sprider på ett framgångsrikt sätt information om dessa frågor, bl.a. genom sina databaser, som är tillgängliga på institutets hemsida och genom den internationellt välkända årsboken.

Folke Bernadotteakademien bedriver forskning samt arbetar med metodutveckling och utvärdering inom det freds- och säkerhetsfrämjande området. Akademien fyller en viktig uppgift dels genom att bedriva praktiskt relevant forskning och studieverksamhet i samarbete med berörda delar av forskarsamhället dels genom att uppmuntra forskningsinstitutioner att bedriva angelägen forskning inom området. Genom den särskilda betoning på praktiskt inriktad forskning och kunskapstillämpning och sina breda internationella nätverk och nära samarbete med svenska forskarsamhället fyller akademien en viktig uppgift.

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) stöder fortsatt regeringen med teknisk och tvärvetenskaplig expertis och analys, bl.a. som underlag inför internationella förhandlingar. FOI har t.ex. genomfört första fasen av en utredning om förutsättningar och behov för framgångsrikt svenskt deltagande i Proliferation Security Initiative (PSI).

Nordiskt samarbete

Under 2008 är Sverige ordförande i Nordiska ministerrådet, vilket gett en ökad fokusering på nordiska frågor. Därtill är Sverige ordförande i det nordiska utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet (N5). Under ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2008 har aktiviteter stått i fokus som haft förutsättningar att leda till mer kraftfulla och hållbara resultat genom gemensamma insatser, än om de nordiska länderna agerat var för sig.

Ordförandeskapsprogrammet var under samlingsnamnet "Kraftsamling" sammanlänkat kring fyra K – Konkurrenskraft, Klimat, Kreativitet och Koordinering. Åtgärder för undanröjande av gränshinder för att göra det enklare för personer och företag att verka över nationsgränserna i Norden har också varit en prioriterad uppgift. Ett nordiskt gränshindersforum, som rapporterar direkt till statsministrarna, har fungerat som ett nav i detta arbete. Därutöver har bl.a. en ny informationsportal om de vanligaste gränsöverskridande socialförsäkringsfrågorna tagits i bruk. Under året har även ett antal fleråriga och omfattande handlingsprogram utarbetats, med fokus på samarbete med Estland, Lettland och Litauen, nordvästra Ryssland, Arktis respektive hållbar utveckling.

Det av statsministrarna under 2007 presenterade globaliseringsinitiativet har vidareutvecklats under 2008. Områden i fokus har bl.a. varit nordisk toppforskning, harmonisering av den nordiska elmarknaden och kreativa industrier. Vidare har ett första globaliseringsforum genomförts med syfte att vara en årlig mötesplats för att inspirera och stimulera diskussionen kring globaliseringens möjligheter och utmaningar.

Uppmärksammandet av 1809 års händelser i Sverige och Finland, det så kallade Märkesåret, har inletts under 2008. Det huvudsakliga syftet är att stärka samhörigheten mellan Sverige och Finland, dels genom att öka allmänhetens medvetande om vår gemensamma historia och dels genom ett utökat och framtidsinriktat samarbete i centrala frågor.

Konsulär verksamhet

Varje år får flera tusen svenskar hjälp av Utrikesdepartementet när de råkat i nöd utomlands. Ytterligare ett stort antal får hjälp direkt av utlandsmyndigheterna utan att departementet blandas in. Antalet ärenden har ökat mycket kraftigt under de senaste åren och fortsätter att vara mycket omfattande. Arbetet med att bygga upp den konsulära beredskapen har varit intensivt och fortgår alltjämt. Verksamhetens fokus har under året bl.a. legat på att särskilt utbilda och öva de ambassader som är s.k. konsulära stödjepunkter i respektive region.

Information till utlandsresenärer om UD:s reserekommendationer är fortsatt en omfattande uppgift. Informationskampanjen Resklar? har i sammanhanget varit ett viktigt instrument.

Sverigefrämjande i utlandet

De statliga insatserna för information om Sverige i utlandet, bl.a. genom svenska utlandsmyndigheter, syftar till att ge Sverige gott anseende och att skapa förtroende för landet som samarbetspartner och därmed främja svenska intressen och bidra till sysselsättning och tillväxt.

Svenska institutet (SI) ger bl.a. stöd till och medverkar i utställningar, gästspel, filmvisningar och andra presentationer av Sverige i utlandet i samarbete med andra aktörer. Genom sin speciella kompetens för kommunikation, information och samhällsfrågor har SI givit de Sverigefrämjande insatserna en målgruppsorienterad och strategisk dimension. Målet för denna verksamhet har varit att skapa goodwill och förtroende för Sverige. För de svenska utlandsmyndigheterna gäller att de ska komplettera och förstärka verksamheten med ett långsiktigt nätverksbyggande. SI har för sin verksamhet under 2007 definierat och prioriterat särskilda fokusområden, nämligen ny kreativitet, öppenhet, gränslös utveckling och hållbarhet, samt tolv trendsättande och globalt inflytelserika städer i världen. SI och de svenska utlandsmyndigheterna har framgångsrikt genomfört ett

stort antal projekt i utlandet. Under 2007 dominerades verksamheten av insatser i samband med det s.k. Linnéåret och Astrid Lindgren-jubiléet samt olika aktiviteter i det nya House of Sweden i Washington D.C. Här kan också nämnas SI:s lansering av Second House of Sweden, en Sverigeambassad i Second Life, som är en virtuell mötes- och medieplattform. I samarbete med Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet (NSU) har SI också producerat en ny presentationsfilm om Sverige, Sweden – Open Skies. Enligt SI:s bedömning visar uppgifter om mediebevakning och genomförda publikenkäter att genomslagskraften för projekten generellt har varit mycket god. Målen för verksamheten bedöms därför ha uppfyllts.

Betänkandet *Svenskan i världen* (SOU 2007:9) avlämnades i februari 2007. Utredningens förslag har remissbehandlats och bereds för närvarande.

Ett viktigt samråds- och samarbetsorgan för Sverigeprofilering är NSU. I NSU ingår Sveriges Exportråd, Invest in Sweden Agency, Svenska institutet, Visit Sweden, Utrikesdepartementet och Näringsdepartementet. NSU arbetar utifrån en gemensam strategi för Sverigefrämjandet baserad på en kommunikationsplattform för varumärket Sverige, som lanserades under 2007.

SI administrerar NSU:s webbportal för Sverigeinformation, www.sweden.se. Portalen är ett huvudverktyg för SI:s informations- och presentationsverksamhet. I webbportalen ingår en digital bildbank och ett extranät, Sweden Promotion Forum, med information och erfarenheter i främjande frågor. Under 2007 har portalen genererat ca sju miljoner besök från 164 länder.

Sverigefrämjandet i utlandet berör flera utgiftsområden. Utöver utgiftsområde 5 Internationell samverkan kan främst nämnas utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning och Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande under utgiftsområde 24 Näringsliv.

Samarbete inom Östersjöregionen

Sidas arbete inom Östersjöenheten har under sitt andra år fortsatt att utvecklas. En genomlysning,

utförd av en oberoende aktör, visar att verksamheten är väl anpassad efter uppdraget och den efterfrågan som finns. Östersjöenheten har under 2007 fattat beslut om stöd för totalt 18 miljoner kronor till 118 insatser, som kan jämföras med 84 insatser föregående år. Majoriteten av de beslutade insatserna rör de tre prioriterade sektorerna miljö, som har ökat mest, civil säkerhet samt hälso- och sociala frågor. En effekt av de beviljade insatserna är att ca. hälften har nyttjat mötesaktiviteterna till förberedelser för fortsatt samverkan inom befintliga EU-program.

Under 2007 har Svenska institutet inom sitt Visbyprogram utbetalat stöd till 127 projekt och beviljat 195 stipendieansökningar inom det akademiska området. Liksom tidigare år är flertalet stipendiesökande och beviljade stipendier kvinnor. Övervikten för kategorin humaniora /samhällskunskap/tvärvetenskap består också. Ryssland har, liksom under föregående år, haft en särställning både vad gäller antal projekt och antal stipendier. Den mest positiva utvecklingen bland samarbetsländerna har dock skett i Ukraina, med en jämförelsevis större ökning av antalet ansökningar. Vissa åtstramningar har skett på vitryska sida vad gäller vitryska studenters och lärares möjligheter till vistelse i Sverige. Trots det har ett fördjupat utbildnings- och forskningssamarbete uppnåtts inom de akademiska projekten, medan samarbetet inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen fortfarande är mer blygsamt.

Svenska institutet har under 2007 lagt grunden för ett nytt ledarskapsprogram. Intresset från samarbetsländerna har varit stort och väl genomförda rekryteringsprocesser resulterade i 20 högt meriterade kandidater på ledande positioner från programmets samtliga länder. Det har också resulterat i goda kontakter och samarbeten med medverkande företag och organisationer, som ger en god grund för programmets fortsatta utveckling.

2.5 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har inte haft några invändningar inom utgiftsområdet.

2.6 Politikens inriktning

Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

I Sveriges närområde bedöms det säkerhetspolitiska läget som fortsatt stabilt. Säkerhetssituationen kan dock förändras av nya globala och komplexa hot utanför Sveriges gränser. Väpnade konflikter är exempel på sådana företeelser som hotar vår och andras säkerhet. Andra hot kan vara internationell terrorism, risken för spridning och användning av massförstörelsevapen och organiserad brottslighet. Respekten för folkkrätten, inklusive de mänskliga rättigheterna, den internationella humanitära rätten samt rättsstatens principer, är också av central betydelse i säkerhetspolitiken.

För svenskt vidkommande utgör FN och medlemskapet i EU och den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken de främsta fora för samarbete inom internationell fred och säkerhet. Medlemskapet i OSSE och Europarådet samt samarbetet med Nato/Partnerskap för fred (PFF) är också av central betydelse, liksom det regionala samarbetet i närområdet.

Dagens konflikter är i högre grad än tidigare inomstatliga konflikter och inbegriper i många fall ett stort antal aktörer. Denna utveckling, tillsammans med brister i respekten för de mänskliga rättigheterna och demokrati i flera konfliktländer och nuvarande och tidigare diktaturer, innebär att det internationella samfundet står inför kraftiga utmaningar i arbetet med de fredsfrämjande verktygen som förutom att skapa säkerhet syftar till att främja bekämpning av fattigdom, ekonomisk och fredlig utveckling i världen.

Regeringens samlade politik på det freds- och säkerhetsfrämjande området framgår av den nationella strategi som lades fram under våren 2008 (skr. 2007/2008:51). Med utgångspunkt i den ambitionshöjning som regeringen genomför – närmast med en förstärkning av anslagsposten för fredsfrämjande förbandsinsatser för 2009 – framhålls bl.a. hur utrikes-, utvecklings-, säkerhets- och försvarspolitik ömsesidigt kan stödja varandra inom ramen för mer sammanhållna svenska insatser på det fredsfrämjande området.

Utvecklingen är också återspeglad i det internationella samfundets synsätt. Vid FN:s toppmöte 2005 enades världens stater om att det finns ett direkt samband mellan säkerhet,

utveckling och mänskliga rättigheter. Där accepterades också den viktiga principen om staters skyldighet att skydda sin befolkning mot folkmord, krigsförbrytelser, etnisk rensning och brott mot mänskligheten, och världssamfundets ansvar att ingripa när en stat inte vill eller förmår leva upp till denna skyldighet. Det pågår en tydlig förskjutning i synen på suveränitet till att betona staters ansvar för individens säkerhet och rättigheter. Regeringen bejakar denna utveckling.

De olika fredsfrämjande verktygen har en stark relation till varandra. För att få mesta möjliga genomslag i det internationella fredsfrämjande arbetet och tillse att resurserna används effektivt där Sverige väljer att engagera sig är en viktig utgångspunkt att planera och genomföra insatserna samlat när så är möjligt. Det krävs ett integrerat synsätt för hur en instabil säkerhetssituation i ett konfliktdrabbat land ska kunna motverkas vilket inkluderar inte endast militära medel utan andra insatser som kan hjälpa till att bryta våldsmönstret och skapa säkerhet. Detta integrerade synsätt bygger på det bredare säkerhetsbegreppet och på att fredsarbete måste främja såväl säkerhet som utveckling och mänskliga rättigheter för att vara hållbart. Samverkan mellan olika politikområden i hanteringen av kriser och väpnade konflikter ska således utökas och effektiviseras.

Ett område där kopplingen är extra tydlig gäller länders säkerhetssektorer. Länders repressiva organ som i många fall besitter ett våldsmonopol som inte lyder under demokratisk kontroll utgör ofta en risk för att ett land ska återfalla i konflikt igen. Sverige kommer därför att prioritera insatser för säkerhetssektor-reformer under kommande år.

Medverkan i och utveckling av freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet och fredsbyggande arbete utgör en prioriterad uppgift för en aktiv svensk utrikespolitik. Målet är att initiera, stödja och delta i internationella fredsfrämjande insatser för att förebygga, hantera och lösa kriser och konflikter samt att bidra till fredsbyggande. Svenskt deltagande i fredsfrämjande verksamhet sker i form av militära och civila insatser, dvs. väpnad trupp, militär-observatörer, observatörer, poliser och andra experter, bl.a. inom rättsområdet. Svensk medverkan sker inom ramen för olika organisationer och med bred geografisk representation i syfte att tydliggöra det svenska engagemanget

för en fredlig utveckling både i vårt närområde och globalt. Regeringen förutser att de internationella fredsfrämjande insatserna kommer att fortsätta att öka i omfattning och bredd. Det innebär att flera typer av insatser behövs i den tidigare återuppbyggnadsfasen efter en konflikt. Förutom omedelbar humanitär hjälp och s.k. DDR-insatser (dvs. avväpning, demobilisering och återanpassning av forna kombattanter inklusive barnsoldater) ställs även ökade krav på biståndsinsatser samt bidrag till reformer av säkerhetssektorn (SSR), för att främja respekten för mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen, förebygga spridning av HIV/aids samt för att främja kvinnors deltagande i freds- och återuppbyggnadsarbete enligt resolution 1325. FN:s säkerhetsråd har kommit att i större utsträckning besluta om multifunktionella mandat vilka ligger till grund för insatser där både civila och militära komponenter ingår vilket Sverige stödjer. Sverige strävar efter att öka graden av samarbete mellan de nordiska länderna även på det freds- och säkerhetsfrämjande området. Det sker bland annat genom att inför varje internationell insats undersöka möjligheter till nordisk samverkan.

FN:s globala ansvar för internationell fred och säkerhet har på senare tid inneburit ett kraftigt ökat engagemang i freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet och förväntningarna och kraven på FN är idag större än någonsin. FN:s fredsfrämjande insatser beräknas överstiga ca 140 000 personer under 2008 och 2009. Sverige ska bidra till att FN med sina freds- och säkerhetsfrämjande instrument kan verka effektivt och kraftfullt. Sverige kommer fortsatt aktivt att stödja och prioritera att bidra till världsorganisationens freds- och säkerhetsfrämjande insatser. Sverige ska bidra till att FN är rustat för att fatta kraftfulla beslut som kan implementeras och agera i situationer som hotar internationell fred och säkerhet. Sverige kommer därför fortsatt att delta i, och prioritera, den pågående reformprocessen i syfte att värna multilateralismen och stärka FN:s förmåga att möta nya utmaningar, hot och förändringar samt i övrigt bidra till att stärka FN:s kapacitet. Sverige kommer bl.a. att betona vikten av att FN:s medlemsstater lever upp till sin skyldighet att skydda civila befolkningar från massövergrepp.

Sverige kommer att engagera sig i det arbete som utförs av FN:s nya fredsbyggande kommis-

sion, inte minst genom ordförandeskapet för landkommissionen för Burundi. Vidare kommer Sverige ge fortsatt aktivt stöd till de internationella domstolarna, inklusive den Internationella brottmålsdomstolen (ICC), och andra insatser för att motverka straffriheten för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser.

EU:s roll i internationell krishantering har ökat de senaste åren. Sverige kommer att fortsätta att bidra till att utveckla detta samarbete och kommer att spela en särskilt viktig roll i samband med det förestående EU-ordförandeskapet. Antalet militära och civila insatser inom ramen för den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken (ESFP) stiger och omfattar fler typer av uppgifter än tidigare. För svensk del är en av ESFP:s viktigaste uppgifter att ge stöd till FN:s fredsfrämjande arbete och Sverige verkar för att utveckla samarbetet mellan EU och FN. Sveriges ambition är vidare att aktivt bidra med personal och andra resurser till EU-ledda kris- hanteringsinsatser på såväl det militära som det civila området. Sverige vill bidra med förstärkningar och ställa experter till förfogande, såväl i fält som i Bryssel. Sverige vill bidra till att framgångsrikt verkställa både militära och civila snabbinsatsarrangemang. Tillsammans med övriga EU-länder kommer Sverige även att utveckla en politik inom ramen för EFSP för avväpning, demobilisering och återintegrering (DDR) av forna kombattanter. Nya eller utökade, OSSE- och Nato-ledda, insatser kan bli aktuella, bland annat beroende på utvecklingen i enskilda konfliktområden. För att kunna möta det ökade behovet av freds- och säkerhetsfrämjande insatser kommer Sverige att fortsätta att arbeta för att stärka kapaciteten hos regionala, interregionala och subregionala organisationer att förebygga och hantera kriser. Det förnyade svenska beredskapsansvaret för EU:s militära snabbinsatsstyrka Nordic Battle Group under 2011 kommer att fortsätta vara ett viktigt svenskt instrument för att bidra till internationell fred och säkerhet. Vid det fall det blir aktuellt att sätta in styrkan i en militär fredsinsats kommer regeringen att även undersöka hur insatsen kan kompletteras med bidrag som exempelvis med civila experter.

OSSE har en central roll i främjandet av säkerhet inom sitt område. OSSE:s ökande verksamhet i bl.a. Centralasien och södra

Kaukasien samt utvecklingen av organisationens polisverksamhet ställer krav på svensk medverkan och resurser. Mandaten för OSSE:s olika fältmissioner ska även framgent formuleras utifrån situationen i varje enskilt land med särskild inriktning på demokrati- och institutionsbyggande, inkl. ansvar för genomförande av val, utveckling av media, rättsväsende, mänskliga rättigheter och stöd till förtroendeskapande åtgärder mellan olika befolkningsgrupper. Det reformarbete som pågår i OSSE kommer att fortsätta under 2009 med fokus på bl.a. valövervakning även framöver. Miljö och säkerhet ägnas ökad uppmärksamhet i OSSE.

Europarådet spelar i den europeiska säkerhetspolitiska arkitekturen fortsatt en viktig roll för de mänskliga rättigheterna, rättstatens principer och demokratins uppbyggnad i Europa. Något som inte minst visar sig i samband med Georgienkrisen. För Sveriges del är dessa frågor prioriterade. Sverige arbetar aktivt under ordförandeskapet i ministerkommittén under maj till november 2008 för att främja ett utvecklat samarbete med EU men också OSSE och FN.

Sveriges samarbete med Nato sker på den militära alliansfrihetens grund. Samarbetet baseras på medlemskapet i Europeiska Partnerskapsrådet (EAPR) och PFF, och omfattar också relationen mellan EU och Nato. Deltagande i Nato-ledda fredsfrämjande insatser utgör en central del i Sverigs relation med Nato. Sveriges samverkan med Nato är ett viktigt medel för att bidra till internationell fred och säkerhet, särskilt genom deltagandet i de Nato-ledda fredsfrämjande insatserna i Kosovo och Afghanistan. Sveriges engagemang i ISAF i Afghanistan är långsiktigt. Sverige avser fortsätta att leda den regionala enheten i Mazar-e-Sharif i enlighet med riksdagens nu gällande beslut om fortsatt svenskt deltagande i ISAF. Genom fortsatt deltagande i insatsen i Afghanistan med substantiella bidrag avser Sverige bidra till att skapa stabilitet och säkerhet i konfliktområdet. Sverige deltar i KFOR-insatsen i Kosovo.

Efterfrågan på svensk personal i fredsfrämjande insatser är – och förväntas fortsatt vara – stor, inte minst då Sverige ofta anses kunna bidra med värdefull kompetens samt även bidra till en helhetssyn på säkerhet och utveckling. Sverige lägger fortsatt stor vikt vid att delta brett, utifrån de svenska geografiska prioriteringarna, i freds- och säkerhetsfrämjande insatser och avser öka

engagemanget ytterligare, som svar på stora behov och växande efterfrågan. En större bredd av civila kompetenser efterfrågas samtidigt som kraven ökar på såväl kvalitet och kvantitet, som på snabbhet i rekrytering och utbildning av personal. Som ett led i att stärka Sveriges arbete med säkerhet och utveckling och för att kunna svara upp mot den internationella efterfrågan på svensk personal utgör personalförsörjningsfunktionen på Folke Bernadotteakademien en viktig del i det fortsatta arbetet. Akademien får en sammanhållande funktion som utsändande myndighet, med överblick över tillgänglig och insatt svensk kapacitet på området samt med uppgift att arrangera gemensamma utbildningar och förberedelser inför deltagande i freds- och säkerhetsfrämjande insatser. Sveriges förmåga och kapacitet att bidra med civil personal till freds- och säkerhetsfrämjande insatser kommer på så sätt att stärkas. Syftet är att tillse att Sverige på ett mer sammanhållande sätt och med ännu högre kvalitet är en betydelsefull aktör i internationella samfundets fredsfrämjande arbete.

Sverige bör ha förmåga att mer aktivt ta på sig rollen som medlare i konflikter där Sverige har särskild kompetens eller förutsättningar att bidra. Utöver deltagande med svensk personal och expertis ska Sverige också fortsätta att bidra till insatser och verksamhet för att förebygga, dämpa och lösa väpnade konflikter. Här kommer det även fortsättningsvis att vara angeläget att stärka kvinnors roll och deltagande i internationella freds- och säkerhetsfrämjande insatser. Detta arbete bidrar till att genomföra FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Insatser för att stärka kvinnors deltagande, säkerhet och åtnjutande av de mänskliga rättigheterna är en integrerad del av regeringens arbete inom den freds- och säkerhetsfrämjande verksamheten.

Ramen för regeringens arbete mot terrorism utgörs av skrivelse 2007/08:64 Nationellt ansvar och internationellt engagemang - En nationell strategi för att möta hotet från terrorismen. Terrorismfrågorna har en alltmer framträdande plats i det internationella samarbetet för fred och säkerhet, såväl inom FN som inom EU, liksom i andra organisationer. Sverige verkar inom ramen för dessa organisationer för att förebygga och motverka terrorism och kommer bl.a. fortsätta att aktivt bidra till implementeringen av FN:s globala strategi mot terrorism. Respekt för de mänskliga rättigheterna och rättsstatens

principer utgör grundförutsättningar för att effektivt möta hotet från terrorismen. En fortsatt stor efterfrågan förväntas på svenska bidrag till kapacitetshöjande insatser för att förebygga terrorism. Exempel på detta är stöd till polis- och rättsväsenden i länder i Sydostasien som inom ramen för säkerhetssektorreformer bidrar till att stärka rättssäkerhet och respekten för mänskliga rättigheter i arbetet mot terrorism.

Nedrustnings- och icke-spridningsfrågor

Under 2009 kommer verksamheten att i hög grad präglas av det svenska EU-ordförandeskapet. Detta gäller t.ex. rådsarbetsgrupperna CONOP och CODUN, men även det omfattande EU-arbetet inom multilaterala fora, såsom första utskottet i FN:s generalförsamling och IAEA:s generalkonferens

Nedrustnings- och icke-spridningsarbetet förblir en viktig del av svensk utrikespolitik. Det syftar till att reducera och eliminera massförstörelsevapen, samt att motverka att de sprids. Målsättningen är också att begränsa mängden och reglera tillgängligheten av konventionella vapen. För att uppnå detta inriktar Sverige sig särskilt på att förhandla fram internationella avtal samt att verka för att dessa genomförs, att alla länder ansluter sig till avtalen och, när så behövs, att avtalen förstärks. Centrala uppgifter i icke-spridningsarbetet är strävan efter en förhandlingslösning av frågan om Irans kärntekniska program samt ansträngningarna att förmå Nordkorea att avveckla sitt kärnvapenprogram.

Sverige ska fortsatt verka för kärnvapen-nedrustning och för att alla stater ska ansluta sig till och efterleva icke-spridningsfördraget (NPT). Samtliga stater bör också förmås ansluta sig till konventionerna om förbud mot kemiska respektive biologiska vapen. Det pågående arbetet med att avskaffa kemiska vapen i enlighet med konventionen om förbud mot dessa vapen bör fortsatt stödjas och accelereras. Det är angeläget att förbudet mot biologiska vapen stärks genom en s.k. verifikationsmekanism. Den internationella uppförandekoden mot spridning av missiler bör vidareutvecklas.

Sverige ska också fortsatt aktivt delta i arbetet i FN:s generalförsamling (första utskottet), nedrustningskonferensen (CD), organisationen för förbud mot kemiska vapen (OPCW), Internationella atomenergiorganet (IAEA) samt

i den förberedande kommittén för att upprätta det internationella kontrollorganet under provstoppsavtalet (CTBTO).

EU:s strategi mot spridning av massförstörelsevapen bör vidareutvecklas och följas upp i EU:s bilaterala avtal med tredje land och genom konkreta projektinsatser. FN:s säkerhetsrådsresolution 1540 om icke-spridning av massförstörelsevapen bör följas upp, bl.a. genom tekniskt bistånd för att bygga ut och förstärka länders exportkontrollsystem.

På icke-spridningsområdet ska internationella avtal och åtaganden om icke-spridning av massförstörelsevapen efterlevas och genomföras fullt ut. Hit hör bl.a. FN:s säkerhetsrådsresolution 1540 om förhindrande av spridning av massförstörelsevapen till icke-statliga aktörer, 1718 om Nordkorea samt 1737, 1747 och 1803 om Iran. Det fortsatta arbetet, inte minst genom exportkontrollen och deltagandet i icke-spridningsinitiativet Proliferation Security Initiative (PSI), ställer ökande krav på samordnade insatser från berörda myndigheter. Det är också angeläget att även fortsättningsvis medverka i konkreta insatser för nedrustning och icke-spridning av kärnvapen och kemiska vapen inom ramen för G 8:s Globala Partnerskap, till vilket Sverige anslöt sig 2003. Insatser i forna Sovjetunionen är här av särskild vikt.

Sverige ska fortsatt verka för att FN:s handlingsprogram för att bekämpa illegal handel med lätta vapen från 2001 genomförs, liksom EU:s strategi för bekämpning av olaglig ansamling och handel med lätta vapen. Vidare ska Sverige verka för att FN:s instrument om spårning och märkning av små och lätta vapen (SALW) tillämpas, för ett internationellt protokoll om stridsvagnsminor samt för att fler länder ansluter sig till konventionen (1997) mot truppminor (Ottawakonventionen). Sverige ska fortsätta att ge omfattande bidrag till humanitär minröjning och destruktion av små och lätta vapen.

FN:s ramkonvention (1980) om förbud mot eller begränsningar av vissa konventionella vapen (nu med särskilt fokus på klusterammunition) bör följas upp liksom Ottawakonventionen (truppminneförbudet). Sveriges engagemang för att bekämpa spridning av lätta vapen kommer att fortsätta. Frågan om den okontrollerade spridningen är kopplad till utvecklingsansträngningar i alla dess aspekter. Sverige verkar för att detta tydliggörs.

Tekniskt expertstöd från Totalförsvarets forskningsinstitut förblir av mycket stort värde i det fortsatta arbetet på nedrustnings- och ickespridningsområdet.

Exportkontroll

Under 2009 kommer verksamheten naturligen att i hög grad präglas av det svenska EU-ordförandeskapet. Detta gäller främst rådsarbetsgrupperna COARM och WPDU med tillhörande trojkamöten, seminarier och andra arbetsgruppsmöten, men också arbetet i exportkontrollregimerna, av vilka MTCR och Wassenaararrangemanget har plenarmöten under andra halvåret.

Sverige ska förbli aktivt i de multilaterala exportkontrollregimerna och i EU-arbetet för att stärka exportkontrollen som ett instrument mot spridning av massförstörelsevapen och okontrollerade flöden av konventionella vapen. Inom ramen för detta inriktas verksamheten under 2009 på följande åtgärder.

Vad gäller exportkontrollen för krigsmateriel fortsätter Sverige att i EU-samarbetet verka för informationsutbyte och transparens. Det förblir önskvärt att EU:s uppförandekod antas som en gemensam ståndpunkt. Inom EU kommer Sverige vidare att verka för att det direktiv om ett förenklat system för överföringar av försvarsmateriel inom gemenskapen, som förhandlas under 2008, säkerställer en fortsatt god exportkontroll. En annan uppgift är att medverka till att utveckla exportkontroll-samarbetet inom det s.k. sexnationsinitiativet på försvarsindustriområdet, Letter of Intent (LoI). Sverige ska fortsatt stödja den process som syftar till att uppnå ett "Arms Trade Treaty" (ATT).

Vad gäller exportkontrollen för produkter med dubbel användning ska Sverige fortsatt verka för stärkta insatser för effektiv kontroll vid transitering samt effektiv kontroll av förmedlande verksamhet. En huvuduppgift blir att fortsätta att granska och utarbeta förslag till modernisering av EU:s dual-useförordning (1334/2000). När den nya förordningen föreligger väntas den, tillsammans med nationella åtgärder, innebära att genomförandet av FN:s säkerhetsråds resolution 1540 blir mer fullständigt i Sverige och andra EU-länder.

Medlemskap i internationella organisationer och EU

EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, GUSP

EU utgör det centrala forumet för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Det utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet inom EU, inklusive krishantering och fredsfrämjande insatser, är under stark tillväxt. Regeringen verkar för att Sverige skall vara pådrivande när det gäller utvecklingen av den Europeiska Unionen som global aktör. EU måste genom en bred och effektiv utrikespolitik stå väl rustat för att möta de globala utmaningarna som Europa och världen står inför. Sverige avser aktivt bidra till både den konceptuella och operativa utvecklingen av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, bl.a. genom att fortsatt bidra med civil och militär personal till insatserna, samt genom att medverka i och anordna riktade seminarier. Genom bl.a. Folke Bernadotteakademien avser Sverige också bidra till de utbildningsinsatser som krävs för EU:s resursmobilisering

Översynen av den Europeiska säkerhetsstrategin är en prioriterad fråga för regeringen. Regeringen anser att en översyn av strategin är motiverad mot bakgrund av den utveckling som ägt rum på den globala arenan och inom EU sedan strategin antogs 2003. Regeringens engagemang för frågan om en översyn av den Europeiska säkerhetsstrategin har bl.a. framgått av det seminarium om EU:s utrikes- och säkerhetspolitiska utmaningar som arrangerades av Utrikesdepartementet i samarbete med Utrikespolitiska institutet i november 2007. Regeringen har för avsikt att fortsatt verka för en översyn som bidrar till att göra EU till en mer effektiv aktör på den utrikes- och säkerhetspolitiska arenan.

FN

Sveriges starka stöd till FN är också av central betydelse i svensk utrikespolitik. Regeringen eftersträvar en tydlig svensk röst i FN när det gäller såväl policyskapande som genom direkta insatser i fält. Sverige kommer att fortsätta att bidra till arbetet för att stärka och effektivisera FN och dess kärnverksamhet. Sverige fortsätter även att aktivt delta i reformprocessen för att på

så sätt bidra till att stärka det kollektiva säkerhetssystemet.

Sverige kommer från och med halvårsskiftet 2008 ingå i den organisatoriska styrkommitté som inriktar Fredsbyggandekommissionens arbete. Detta ger möjlighet att verka aktivt för att göra detta nyetablerade FN-organ till ett effektivt verktyg för att överbrygga glappet mellan akuta krishanteringsinsatser och mer långsiktigt utvecklingsarbete. Sverige kommer även fortsatt att verka för att stärka FN:s medlingskapacitet, både finansiellt och genom Folke Bernadotteakademiens utbildningar.

Efter en inledande institutionsuppbyggande fas i FN:s nya råd för mänskliga rättigheter (MR-rådet) är prioriteten att bidra till att rådet ska leva upp till sitt mandat att granska efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna och stödja förbättrad respekt för de mänskliga rättigheterna. Sverige kommer att verka för att rådet, inklusive dess mekanism för universell granskning, blir ett trovärdigt och effektivt instrument i det globala arbetet för de mänskliga rättigheterna. Det är viktigt att rådet behandlar angelägna situationer som leder till en verklig förbättring avseende FN:s hantering av de mänskliga rättigheterna. Sverige vill också stärka integreringen av de mänskliga rättigheterna i det bredare FN-arbetet, inklusive i fredsfrämjande insatser samt i FN:s fonder och program.

Sverige kommer att fortsätta driva genomförandet av reformer på det humanitära området. Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt behovet av att upprätta en inklusiv, rådgivande och övervakande kommitté för FN:s katastroffond, CERF (Central Emergency Response Fund). Sverige kommer också att stödja FN i dess ansträngningar för att samordna hela systemets rättsstatsfrämjande verksamheter (idag fördelade på över 40 FN-organ).

FN:s fredsfrämjande insatser har ökat dramatiskt under senare år. De nya multifunktionella operationerna som FN beslutat om under det senaste året är omfattande och kräver bidrag från medlemsstaterna. Svensk medverkan i, och finansiering av, FN-beslutade insatser för fred och fredsbyggande kommer vara fortsatt angeläget. Kostnaderna för denna verksamhet förutses öka ytterligare under kommande år.

För att FN på ett mer effektivt sätt ska kunna ta sig an dessa utmaningar kommer Sverige att fortsatt driva arbetet med reformer av organisationens styrning och förvaltning.

OSSE

OSSE med sin breda medlemskrets, flexibla struktur och brett definierade syn på säkerhet, är ett viktigt forum för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Sverige kommer att fortsätta verka för att stärka OSSE:s unika fredsfrämjande och konfliktförebyggande roll inom sitt område. Inte minst arbetet med demokratistärkande, inklusive valövervakning, inom OSSE:s så kallade mänskliga dimension, är viktiga aspekter av verksamheten. Sverige kommer även att fortsätta stödja OSSE:s operativa fältnärvaro genom fältkontoren.

Europarådet

Sveriges medlemskap i, och stöd till, Europarådet är av fortsatt stor betydelse. Sverige innehar ordförandeskapet i Europarådets ministerkommitté från mitten av maj 2008 för en sexmånadersperiod. Ambitionen för det svenska ordförandeskapet är att följa upp handlingsplanen från maj 2005. Detta innebär att Europarådets kärnområden demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatlighet ska prioriteras samt att Sverige aktivt ska bidra till det pågående arbetet med att modernisera Europarådets organisation och arbetsmetoder (skr. 2007/08:81). Målsättningen blir därmed även fortsättningsvis att stärka Europarådets roll inom organisationens kärnområden där en viktig och högt prioriterad del är det fortsatta stödet till Europadomstolen. Sverige kommer även ge sitt fortsatta stöd till människorättskommisariens verksamhet. Sverige kommer under sitt ordförandeskap att till Europarådet rapportera om krisen i Georgien.

Ytterligare en högt prioriterad uppgift för det svenska ordförandeskapet är reformer av Europadomstolen som har stora ärendebalanser. Viktiga reformer finns i det s.k. protokoll 14 till den europeiska konventionen för mänskliga rättigheter som dock f.n. är blockerat av att Ryssland som enda land ännu inte ratificerat det. En särskild grupp av ”visa personer” har lagt förslag till ytterligare reformer. Sverige stod i juni 2007 värd för Europarådets Forum för demokratins framtid och kommer under 2008 bland annat, i Stockholm, stå värd för konferenser på temat: ”Ett starkare genomförande av Europakonventionen om mänskliga rättigheter på nationell nivå”, ”Om barnets rättigheter”. Sverige kommer också stå värd för två konferenser i Strasbourg på temat; ”Om

funktionshinderades rättigheter”, ”Om handlingsplaner för MR”.

OECD

Det svenska arbetet inriktas på att fortsatt utnyttja OECD som kunskapsorganisation och som forum för policydialog, särskilt när det gäller globaliseringsfrågor. Arbetet fokuseras på kärnområdena ekonomisk politik, handelspolitik, näringspolitik, utvecklingspolitik, miljöpolitik och arbetsmarknadspolitik. Horisontella tema såsom samstämmighet i utvecklingspolitiken, frågor rörande hållbar utveckling och klimatförändringar, ges också hög prioritet.

Utrikes- och säkerhetspolitisk forskning

Forskning och andra insatser rörande Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik är av vikt. Detta stärker generellt möjligheterna och förmågan att utforma och ta ställning till olika handlingsalternativ inte minst i nedrustnings- och ickespridningsfrågorna. Det bidrar också till att stimulera den allmänna debatten kring utrikes- och säkerhetspolitiska frågor. Kvalificerad forskning ägnas också åt den säkerhetspolitiska utvecklingen liksom åt de förändringar som EU genomgår.

Utrikespolitiska institutet (UI) fortsätter att spela en viktig roll för att öka kunskapen och främja intresset för internationella frågor. UI är också viktig för att föra forskning och debatt kring utrikespolitiska och internationella frågor framåt.

Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) spelar samma betydelsefulla roll – också bortom landets gränser – genom sin forskning, sina publikationer och sin utåtriktade verksamhet. Detta gäller inte minst frågor om nedrustning och icke-spridning, men även andra aktuella frågor på det säkerhets- och utrikespolitiska området.

Forskningen om massförstörelsevapen vid Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) gör det möjligt för FOI att lämna tekniskt stöd till regeringen i nedrustnings- och ickespridningsfrågor. Den kompetens som finns samlad på FOI och det tekniska stöd som lämnas är av stort värde för regeringens möjligheter att bedriva en aktiv politik på området.

Forskningsverksamheten vid Folke Bernadotteakademien spelar en betydelsefull roll

beträffande djupare kunskap om fredsfrämjande arbete. Utvecklingen av den ackumulerade kunskapen mot såväl militär som civil kris- hantering (under 2009 framför allt rätts- statsoperationer) kommer att vara värdefull.

Nordiskt samarbete

Gemensamma värderingar och en kulturell, språklig och geografisk närhet utgör grunden för det nordiska samarbetet. Detta spänner över de flesta utgiftsområden. Samarbetet inom Norden och i närområdet är prioriterat av den svenska regeringen, liksom viljan att stärka samarbetet i Östersjöregionen. Ett starkare och mer fokuserat samarbete stärker Nordens och Östersjöregionens möjligheter i en globaliserad värld. EU:s kommande strategi för Östersjön förväntas utgöra ett viktigt instrument för att bland annat förbättra miljön i Östersjön, öka den ekonomiska tillväxten, stärka konkurrenskraften och fördjupa den ekonomiska integrationen i regionen. Globaliseringen har blivit den övergripande prioriteringen för det nordiska regeringssamarbetet, och förväntas fortsätta att vara så under flera år framöver. Samsyn finns kring att insatser för arbete, välfärd, företagande, utbildning, forskning och innovationer är grundstenarna för framgång i globaliseringsarbetet.

Intensifierade gemensamma ansträngningar är nödvändiga för det fortsatta arbetet med att undanröja gränshinder, vidareutveckla det nordiska forsknings- och innovationsrummet och för att Norden ska bli en starkare region vad gäller toppforskning. Klimat- och energifrågorna är av största vikt, inte minst i arbetet inför den internationella klimatöverenskommelse som väntas komma till stånd under 2009. En miljöhandlingsplan för åren 2009–2012 är under utarbetande, vilket lägger grunden till en gemensam nordisk strategi inom klimat- och miljöpolitiken. För att bättre samordna insatser kring energieffektivitet och förnybar energi kommer även en handlingsplan för nordiskt energisamarbete (2010–2013) att tas fram. Nya riktlinjer för Nordiska ministerrådets när- områdessamarbete med de tre baltiska länderna och nord-västra Ryssland kommer att vara gällande från 2009. För att säkerställa konkreta resultat i globaliseringsarbetet kommer 2005 års reform av Nordiska ministerrådets organisation

att utvärderas och ett förslag presenteras i slutet av 2008 hur det nordiska samarbetet ytterligare kan effektiviseras.

Föreningen Nordens verksamhet är värdefull och fyller en viktig funktion då det gäller att sprida information och stärka det nordiska samarbetets folkliga förankring. Föreningen är också en viktig samarbetspartner vid genomförandet av samnordiska aktiviteter och program.

I både Sverige och Finland kommer under året att uppmärksammas att det har gått 200 år sedan det dåvarande svenska riket delades. Märkesåret 1809 kommer att kantas av en rad aktiviteter med företrädare för Kungahuset, regeringen och riksdagen. Ett gemensamt finsk-svenskt regeringssammanträde planeras att hållas i Finland våren 2009. Därutöver är bl.a. många kulturaktiviteter som riktar sig till invånarna i de båda länderna under utarbetande.

Konsulär verksamhet

Det författningsstyrda konsulära biståndet är en kärnverksamhet för utrikesförvaltningen. Verksamhetens prioriterade mål är bl.a. att snabbt och effektivt bistå svenska medborgare samt i vissa fall utländska medborgare fast bosatta i Sverige som råkar i nöd vid besök utomlands. Beredskap måste även finnas för att hantera större kriser som drabbar svenska medborgare och personer som likställs med svenska medborgare. I detta ingår fortsatt samverkan med svenska myndigheter.

Den parlamentariska kommittén för att utreda statens ansvar vid kriser och katastrofer som drabbar svenskar i utlandet (SAKU) och som tillsattes genom beslut 3 april 2007 med anledning av flodvågskatastrofen och Libanonkrisen 2006 lade fram sitt förslag 2 april 2008. Kommittén föreslår bl.a. att statens ansvar vid konsulär katastrofinsats regleras i lag. Kommitténs förslag bereds i Regeringskansliet.

Sverigefrämjande i utlandet

Sverigefrämjandet, som inkluderar handels- och

investeringsfrämjandet och Sverigeprofilering till stöd för främjandet, tillhör utrikesförvaltningens huvuduppgifter. En positiv bild av Sverige i utlandet ökar förtroendet för landet som samarbetspartner och bidrar därmed till ökad tillväxt och sysselsättning. Se även under utgiftsområde 24 Näringsliv, Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande.

Svenska institutet och de svenska utlandsmyndigheterna främjar tillsammans med övriga berörda organisationer kontakterna mellan utländska och svenska företrädare för samhällsliv, näringsliv, kultur och forskning. Under 2009 kommer SI att genomföra aktiviteter, såväl basverksamhet som vissa riktade insatser, i syfte att främja svenska intressen i omvärlden, öka kunskapen om Sverige i utlandet och utbytet med andra länder inom områdena utbildning, forskning, kultur och samhällsliv i övrigt. Bl.a. avser dessa insatser det svenska ordförandeskapet i EU och Märkesåret 1809.

Samarbete inom Östersjöregionen

Verksamheten inom Sidas Östersjöenhet syftar till att utveckla grannlandssamarbetet med Estland, Lettland, Litauen, Polen och fr.o.m. 2008 även Ryssland (S:t Petersburg, Leningrads län och Kaliningrads län). Arbetet inriktas i första hand på kontakt- och informationsarbete på miljö- och energiområdet, i sociala frågor och inom civil säkerhet. Enheten arbetar även tillsammans med NUTEK och Sveriges Kommuner och Landsting för att sprida erfarenheter från EU-finansierade samverkansaktiviteter.

Samarbetet med Ryssland på miljöområdet genom Sida, som fr.o.m. 2008 finansieras under utgiftsområde 5, fortsätter med främst vattenreningsprojekt i Kaliningrad och S:t Petersburg. Även inom området mänskliga rättigheter görs fortsatta insatser i Ryssland. Dessa kommer i första hand att inriktas på Norra Kaukasus.

Forsknings- och utbildningssamarbetet med Ryssland, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Ukraina och Vitryssland genom Svenska institutet (SI) fortsätter. Även det särskilda

programmet för framtida ledare inom bl.a. näringslivet, som inleddes under 2007 och hanteras av SI, fortsätter under 2009.

Efter beslut av Europeiska rådet leder EU-kommissionen arbetet med att ta fram en EU-Östersjöstrategi, vilken avses komma att antas under det svenska ordförandeskapet hösten 2009. Arbetet involverar en mängd aktörer i Östersjöregionen, vilka också kommer att spela en viktig roll när strategin ska genomföras.

Vid Östersjötoppmötet i juni 2008 fattades beslut om att reformera Östersjöstaternas råd (CBSS) och dess sekretariat. Verksamheten avses i fortsättningen bli mer projektorienterad och kan på så sätt även bli ett stöd i implementeringen av Östersjöstrategin.

I november 2009 övertar Sverige för en tvåårsperiod ordförandeskapet i Barentsrådet.

2.7 Budgetförslag

2.7.1 1:1 Bidrag till vissa internationella organisationer

Tabell 2.4 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	1 164 931	-14 436	
2008	Anslag 1 245 654 ¹		1 185 543
2009	Förslag 1 133 354		
2010	Beräknat 1 133 354		
2011	Beräknat 1 133 354		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslagets ändamål är att finansiera vissa obligatoriska avgifter som Sverige är folkrättsligt bundet att betala via sitt medlemskap i bl.a. följande organisationer: Förenta nationerna (FN), Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Nordiska ministerrådet och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Sveriges medlemskap i den Europeiska unionen innebär också ett åtagande att bidra till vissa kostnader inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP). Belastningen på anslaget påverkas såväl av valutakursfluktuationer som av nytilkomna freds- och säkerhetsfrämjande insatser.

Regeringens överväganden

Stödet till de organisationer Sverige är medlem i är centralt i svensk utrikespolitik.

Regeringen föreslår att 1 133 354 000 kronor anvisas för anslaget för år 2009.

Tabell 2.5 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:1 Bidrag till vissa internationella organisationer

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	1 110 654	1 110 654	1 110 654
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning	0	0	0
Beslut	14 000	14 000	14 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ²	8 700	8 700	8 700
Förslag/beräknat anslag	1 133 354	1 133 354	1 133 354

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Valutaomräkning

2.7.2 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Tabell 2.6 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	122 819	14 734	
2008	Anslag 131 585 ¹		132 611
2009	Förslag 132 796		
2010	Beräknat 139 815 ²		
2011	Beräknat 143 133 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 135 747 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 135 747 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget gör det möjligt att stödja konkreta freds- och säkerhetsfrämjande insatser inom ramen för FN, EU, OSSE, Europarådet, eller annat bilateralt eller mellanstatligt organ eller arrangemang. Anslaget gör det även möjligt att ställa militärobservatörer, poliser, domare, åklagare och kriminalvårdspersonal samt experter inom missionsstöd och andra experter till förfogande för deltagande i fredsbevarande och annan freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. Insatsernas karaktär varierar och kan innefatta bl.a. medling, rådgivning, förhandlingsstöd, övervakningsverksamhet, utbildningsinsatser, förtroendeskapande åtgärder, säkerhets-

sektorreformer, skydd av mänskliga rättigheter, stärkande av rättsstaten, insatser för att stödja kvinnors deltagande i fredsfrämjande och återuppbyggnad, humanitär verksamhet och sanktionsövervakning. Anslaget används även för särskilda insatser såsom stöd till studier, seminarier, konferenser och andra projekt inom det freds- och säkerhetsfrämjande området. Stöd ges vidare till såväl svenska som utländska enskilda organisationer och institutioner som verkar inom dessa områden, liksom inom folkrätt och mänskliga rättigheter. Därutöver ges även stöd till rent bilaterala insatser för fredsprocesser.

Sveriges medverkan i militära internationella fredsfrämjande förbandsinsatser finansieras genom anslag inom utgiftsområde 6 Försvar samt samhällets krisberedskap. Inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, finansieras freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande insatser av civil karaktär i utvecklingsländer.

Regeringens överväganden

Sverige kommer även fortsättningsvis delta brett i konkreta freds- och säkerhetsfrämjande insatser samt även ge prioritet till stöd och deltagande i andra freds- och säkerhetsfrämjande insatser såsom medlingsinsatser, rådgivning, förhandlingsstöd, utbildningsinsatser, förtroendeskapande åtgärder, säkerhetssektorreformer m.m. Utöver detta kommer det inom anslaget även fortsättningsvis att vara viktigt att genomföra strategiska insatser som har som mål att främja långsiktig utveckling och hållbar fred.

Regeringen föreslår att 132 796 000 kronor anvisas för anslaget för år 2009.

Tabell 2.7 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Tusental kronor			
	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	131 585	131 585	131 585
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 211	5 191	8 437
Beslut		3 039	3 111
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	132 796	139 815	143 133

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

2.7.3 1:3 Nordiskt samarbete

Tabell 2.8 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2007	Utfall	9 645	Anslags-sparande	4 884
2008	Anslag	21 995 ¹	Utgifts-prognos	23 921
2009	Förslag	16 995		
2010	Beräknat	13 995		
2011	Beräknat	13 995		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Under anslaget anvisas medel för olika ändamål som anknyter till nordiskt samarbete. Medel under anslaget används för kostnader för Sveriges deltagande i samarbete inom ramen för Nordiska ministerrådet (samarbetsministrarna) och Nordiska samarbetskommittén (NSK) m.fl. samarbetsorgan samt till visst övrigt nordiskt

bilateralt eller multilateralt samarbete. Från anslaget utbetalas även medel till Föreningen Norden. Bidraget används till Föreningen Nordens allmänna verksamhet, för informationsverksamhet och kultur- och utbildningsinsatser.

Regeringens överväganden

Regeringen verkar genom stöd till Föreningen Norden och genom insatser för gränsregionalt samarbete för att främja det nordiska samarbetet.

För att finansiera det s.k. Märkesåret 1809, vilket uppmärksammar att det har gått 200 år sedan det dåvarande svenska riket delades, samt för att täcka vissa av regeringens kostnader i samband med det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet ökas anslaget tillfälligt med 3 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 16 995 000 kronor anvisas för anslaget för 2009.

Tabell 2.9 Härlledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:3 Nordiskt samarbete

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	21 995	21 995	21 995
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-5 000	-8 000	-8 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	16 995	13 995	13 995

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

2.7.4 1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet

Tabell 2.10 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	5 591		1 350
2008	Anslag 3 826 ¹		3 752
2009	Förslag 3 826		
2010	Beräknat 3 826		
2011	Beräknat 3 826		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används huvudsakligen för konsulärt ekonomiskt bistånd samt för arbetet med bortförda och kvarhållna barn i utlandet. Verksamheten är författningsreglerad och efterfrågestyrd.

Det konsulära biståndet omfattar tillfälligt ekonomiskt bistånd i form av lån till nödställda svenska medborgare samt i vissa fall utländska medborgare fast bosatta i Sverige avseende kostnader i samband med hemresa vid t.ex. allvarlig sjukdom, olyckor och dödsfall liksom bistånd åt brottsoffer och visst rättsskydd i särskilda fall. Redovisningen av ärendena sker i efterhand. Biståndet ska enligt lag i normalfallet återbetalas. Endast ett fåtal återbetalar emellertid erhållet belopp. Vidare belastas anslaget av kostnader för evakuering av svenska medborgare samt i förekommande fall utländska medborgare fast bosatta i Sverige samt svenska medborgares utländska familjemedlemmar i samband med krissituationer. Även kostnader i samband med terrorattacker och naturkatastrofer utomlands när svenska intressen drabbas belastar anslaget.

När det gäller bortförda och kvarhållna barn i utlandet belastas anslaget av kostnader för återförandet till hemviststaten av barn som olovligt förts bort eller kvarhållits i strid mot en vårdnadsrätt, kostnader som har till syfte att främja rätten till umgänge mellan barn och föräldrar samt kostnader för centralmyndigheten att anordna kurser och seminarier i syfte att informera om dessa frågor enligt Europarådskonventionen om erkännande och verkställighet (SÖ 1989:8), Haagkonventionen om bortförande av barn (SÖ 1989:7) samt Bryssel II-förordningen (rådets förordning (EG) nr 2201/2003).

Dessutom belastas anslaget av kostnader i samband med rättegång inför internationell domstol eller i liknande organ där svenska staten är part eller deltar på annat liknande sätt.

Anslaget belastas även av kostnader (50 000 kronor) att användas för särskilda informationsinsatser riktade till utlandsresenärer.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 3 826 000 kronor anvisas för anslaget för 2009.

Tabell 2.11 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	3 826	3 826	3 826
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 826	3 826	3 826

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år

2.7.5 1:5 Inspektionen för strategiska produkter

Tabell 2.12 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2007	Utfall	22 836		Anslags-sparande	4 008
2008	Anslag	26 840 ¹		Utgifts-prognos	27 790
2009	Förslag	25 810			
2010	Beräknat	26 207 ²			
2011	Beräknat	26 778 ³			

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 25 388 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 25 388 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för Inspektionen för strategiska produkters (ISP) förvaltningskostnader. ISP är förvaltningsmyndighet för ärenden och tillsyn enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel och lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd, om inte någon annan myndighet har detta till uppgift. Inspektionen är nationell myndighet med de uppgifter som följer av lagen (1994:118) om inspektioner enligt Förenta nationernas konvention om förbud mot kemiska vapen och förordningen (1997:121) om inspektioner enligt Förenta nationernas konvention om förbud mot kemiska vapen m.m. Inspektionen ska också fullgöra de uppgifter som myndigheten tilldelas enligt sådana förordningar om ekonomiska sanktioner som beslutas av Europeiska gemenskapen, enligt beslut som regeringen meddelar med anledning av sådana förordningar eller enligt föreskrifter

som regeringen beslutar med stöd av lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner.

Inspektionen har till sitt förfogande det parlamentariskt sammansatta exportkontrollrådet och det tekniskvetenskapliga rådet. Kostnaderna för verksamheten täcks av avgifter som redovisas mot särskild inkomsttitel på statsbudgeten. Avgiften tas ut av företag vars tillverkade produkter omfattas av kontrollen över krigsmateriel och varor med dubbla användningsområden.

I prop. 2007/08:166 om nytt avgiftssystem för finansiering av Inspektionen för strategiska produkter, som beslutades den 12 juni 2008, har regeringen föreslagit vissa ändringar i fråga om avgifter som tas ut för att finansiera ISP. Syftet är att vidga kretsen av avgiftsskyldiga och att få till stånd ett system där avgifternas storlek fördelas på ett mer proportionerligt sätt mellan de företag som berörs av ISP:s verksamhet. Förslagen till lagändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.13 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

	Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2007		23 836		23 836	
Prognos 2008		27 790		27 790	
Budget 2009		25 810		25 810	

Regeringens överväganden

I regeringens översyn av inspektionens avgiftssystem har framkommit att avgifterna från företag inte kan användas för att finansiera viss del av inspektionens internationella verksamhet samt verksamheten enligt EG-förordningen om ekonomiska sanktioner. Av denna anledning kommer en del av anslaget inte kunna täckas av avgifter. Anslaget minskas med 2 000 000 kronor år 2009 och med 2 500 000 kronor från år 2010 bl.a. eftersom ISP:s internationella stöd- och biståndsverksamhet inte ska finansieras från anslaget.

Regeringen föreslår att 25 810 000 kronor anvisas för anslaget för år 2009.

Tabell 2.14 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:5 Inspektionen för strategiska produkter

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	26 840	26 840	26 840
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	970	1 867	2 492
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt	-2 000	-2 500	-2 555
Förslag/beräknat anslag	25 810	26 207	26 778

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

2.7.6 1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning

Tabell 2.15 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	34 617	273	
2008	Anslag 52 877 ¹		51 837
2009	Förslag 54 310		
2010	Beräknat 54 310		
2011	Beräknat 54 310		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för bidrag till sådan verksamhet som främjar svensk utrikespolitik, framför allt vad avser nedrustnings-, icke-spridnings- och säkerhetspolitik. Syftet är dels att ge stöd till organisationer m.fl. för att främja nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor, dels att finansiera särskilda forskningsaktiviteter vid t.ex. Utrikespolitiska institutet (UI), Försvarshögskolan (FHS) och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Vidare används anslaget för stöd till information och studier om säkerhetspolitik och fredsfrämjande utveckling, som disponeras och handläggs av Folke Bernadotte-akademien samt forskning om Raoul Wallenberg.

Regeringens överväganden

Det är regeringens bedömning att den verksamhet som finansieras under anslaget fortsätter att vara relevant för svensk nedrustnings-, icke-spridnings- och säkerhetspolitik.

Regeringen föreslår att 54 310 000 kronor anvisas för anslaget för år 2009.

Tabell 2.16 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik och nedrustning

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	52 877	52 877	52 877
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt	1 433	1 433	1 433
Förslag/beräknat anslag	54 310	54 310	54 310

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

2.7.7 1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)

Tabell 2.17 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	27 067	0	
2008	Anslag 22 240 ¹		21 808
2009	Förslag 20 843		
2010	Beräknat 20 843		
2011	Beräknat 20 843		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för bidrag till vetenskaplig forskning i konflikt- och samarbetsfrågor av betydelse för internationell fred och säkerhet vid SIPRI. Syftet med forskningen är att bidra till förståelsen av förutsättningarna för fredliga lösningar av konflikter och för en stabil fred.

Regeringens överväganden

Utvecklingen av den säkerhetspolitiska dagordningen innebär ett fortsatt fokus på de områden inom vilka SIPRI:s expertis är av betydande relevans. SIPRI bör fortsätta sina ansträngningar att söka extern finansiering på alla forskningsområden.

Regeringen föreslår att 20 843 000 kronor anvisas för anslaget för år 2009.

Tabell 2.18 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	22 240	22 240	22 240
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-2 000	-2 000	-2 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt	603	603	603
Förslag/beräknat anslag	20 843	20 843	20 843

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

2.7.8 1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet

Tabell 2.19 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Betrag	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	Utfall	12 332		0
2008	Anslag	12 411 ¹		12 170
2009	Förslag	12 747		
2010	Beräknat	12 747		
2011	Beräknat	12 747		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI). Syftet med UI:s verksamhet inom utrikes- och säkerhetspolitiken är att främja intresset för internationella frågor samt öka kunskapen om detta ämne genom forskning och information till allmänheten.

Regeringens överväganden

Bedömningen är att UI spelar en viktig roll för att öka kunskapen om och främja intresset för internationella frågor bland allmänheten. UI bidrar också till en öppen debatt i Sverige om

utrikespolitiska frågor. UI:s verksamhet är värdefull i ett samhälle präglad av ökad internationalisering och medvetenhet om utrikespolitiska och internationella frågor. UI:s verksamhet vad avser information till allmänheten bör prioriteras.

Regeringen föreslår att 12 747 000 kronor anvisas för anslaget för år 2009.

Tabell 2.20 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	12 411	12 411	12 411
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt	336	336	336
Förslag/beräknat anslag	12 747	12 747	12 747

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

2.7.9 1:9 Svenska institutet

Tabell 2.21 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Betrag	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2007	Utfall	88 843		1 560
2008	Anslag	86 396 ¹		86 249
2009	Förslag	88 415		
2010	Beräknat	90 537 ²		
2011	Beräknat	92 492 ³		

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 87 803 tkr i 2009 års prisnivå.

³ Motsvarar 87 803 tkr i 2009 års prisnivå.

Anslaget används för Svenska institutets (SI) kostnader för informations- och presentationsverksamhet, utbyte och samarbete inom utbildning, forskning, kultur och samhälle samt Svenska kulturhuset i Paris. Verksamheten genomförs i samverkan med bl.a. den svenska utrikesförvaltningen samt svenska och utländska samarbetspartners. SI får därutöver medel för samarbete i Östersjöregionen från anslaget 1:11.

SI har också anslagsmedel för biståndsrelaterade insatser i Östeuropa samt gäststipendie- och utbytesverksamhet med utvecklingsländer (utgiftsområde 7) och för verk-

samhet inom utbildningsområdet (utgiftsområde 16). Till detta kommer särskilda uppdrag.

Totalt anvisade medel till SI från statsbudgeten uppgick 2008 till 199 453 000 kronor, varav anslaget 5:9 utgjorde 86 396 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.22 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Sweden Bookshop			
Utfall 2007 (varav tjänsteexport)	3 094	2 915	179
Prognos 2008 (varav tjänsteexport)	2 951	2 900	51
Budget 2009 (varav tjänsteexport)	3 000	3 000	0

Det ekonomiska målet för Sweden Bookshop vid SI är full kostnadstäckning.

Beställningsbemyndiganden om ekonomiska åtaganden

SI:s bemyndiganderam avser rese- och uppehållsbidrag till utsända lektorer inom Svenskundervisningen och till fleråriga stipendieprogram inom utgiftsområdet.

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:9 *Svenska institutet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 10 000 000 kronor efter 2009 i enlighet med nedanstående tabell.

Tabell 2.23 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–
Ingående åtaganden	2 210	5 082	6 000	7 000	
Nya åtaganden	5 082	6 000	6 000	0	0
Infriade åtaganden	-2 210	-5 082	-5 000	-4 000	-3 000
Utestående åtaganden	5 082	6 000	7 000		0
Erhållet/förslaget bemyndigande	10 000	10 000	10 000		

Regeringens överväganden

SI skall med sin speciella kompetens på samhälls- och kulturområdet fortsätta att ge de Sverige-främjande insatserna ett kulturellt budskap och en intellektuell dimension.

I samband med att nya regler för arbetskraftsinvandring till Sverige införs (prop. 2007/08:147) avser regeringen att ge Svenska institutet i uppdrag att skapa en internetbaserad informationssida för arbetssökande tredjelands-medborgare samt vara samordnande myndighet för övriga informationsinsatser. Anslaget ökas med 1 000 000 kronor för detta ändamål.

Regeringen föreslår vidare att anslaget ökas med 800 000 kronor för drift och utveckling av den ryska versionen av Sweden.se fr.o.m. år 2009. Ökningen finansieras genom en överföring av medel från utgiftsområde 7 som inte klassificeras som bistånd enligt OECD/DAC.

Regeringen föreslår att 88 415 000 kronor anvisas för anslaget för år 2009.

Tabell 2.24 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:9 Svenska institutet

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	86 396	86 396	86 396
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	219	2 916	4 845
Beslut	1 800	1 225	1 252
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	88 415	90 537	92 492

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2008 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.

2.7.10 1:10 Information om Sverige i utlandet

Tabell 2.25 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2007	14 257	613	
2008	Anslag	14 427 ¹	14 147
2009	Förslag	14 475	
2010	Beräknat	14 475	
2011	Beräknat	14 475	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet.2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används framför allt till av regeringen prioriterade främjande- och informationsinsatser, som i huvudsak genomförs av utlandsmyndigheterna och Svenska institutet. Flertalet av projekten initieras av myndigheterna själva i samarbete med nationella och lokala parter. Anslaget används också till inbjudningar av journalister till Sverige. Främjandet är i dag en av utrikesförvaltningens huvuduppgifter. Utlandsmyndigheterna har en central roll i denna verksamhet.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 14 475 000 kronor anvisas för anslaget för år 2009.

Tabell 2.26 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:10 Information om Sverige i utlandet

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	14 427	14 427	14 427
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ²	48	48	48
Förslag/beräknat anslag	14 475	14 475	14 475

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Valutaomräkning

2.7.11 1:11 Samarbete inom Östersjöregionen

Tabell 2.27 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifter
2007	82 577		6 396
2008	171 715 ¹	Utgifts-prognos	169 595
2009	Förslag	139 715	
2010	Beräknat	139 715	
2011	Beräknat	139 715	

¹ Inklusive tilläggsbudget enligt 2008 års tilläggsbudgetproposition (bet. 2007/08:FiU21) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Ändamålet för anslaget är att främja integration och samverkan kring Östersjön. Tonvikten läggs på samarbete med Estland, Lettland, Litauen, Polen, Ryssland samt Ukraina och Vitryssland. Från anslaget finansieras bl.a. verksamheten vid Sidas Östersjöenhet, grannlandssamarbete med Ryssland avseende miljö och mänskliga rättigheter, Svenska institutets utbildnings- och forskningssamarbete med ovannämnda länder samt insatser inom ramen för Östersjöstaternas råd, Barentsrådet och Arktiska rådet.

För anslagsdelen som Svenska institutet disponerar får högst 6,5 miljoner kronor användas för förvaltningskostnader.

Beställningsbemyndigande om ekonomiska åtaganden

För anslaget 1:11 *Samarbete inom Östersjöregionen* föreslås regeringen få göra ekonomiska åtaganden som innebär utgifter på högst 127 000 000 kronor efter år 2009 i enlighet med följande tabell. Myndigheter som omfattas av bemyndiganderamen är Sida och Svenska institutet. Åtagandena består framför allt av fleråriga stipendier samt långsiktiga insatser på miljöområdet och området mänskliga rättigheter. Åtagandena sträcker sig längst till år 2012.

Tabell 2.28 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2007	Prognos 2008	Förslag 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011–2012
Ingående åtaganden	0	28 417	111 729		
Nya åtaganden	28 417	105 000	85 000		
Infriade åtaganden	0	-21 688	-76 729	-70 000	-50 000
Utestående åtaganden	28 417	111 729	120 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	35 000	116 000	127 000		

Regeringens överväganden

I samband med överföringen av miljösamarbetet med Ryssland genom Sida till anslaget 1:11 beräknades behovet till 67 000 000 kronor år 2008 och 35 000 000 kronor från år 2009. Anslaget föreslås därför minska med 32 000 000 kronor år 2009.

Regeringen föreslår att 139 715 000 kronor anvisas för anslaget för år 2009.

Tabell 2.29 Härledning av anslagsnivån 2009–2011, för 1:11 Samarbete inom Östersjöregionen

Tusental kronor

	2009	2010	2011
Anvisat 2008¹	171 715	171 715	171 715
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag	-32 000	-32 000	-32 000
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	139 715	139 715	139 715

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2007 (bet. 2007/08:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.